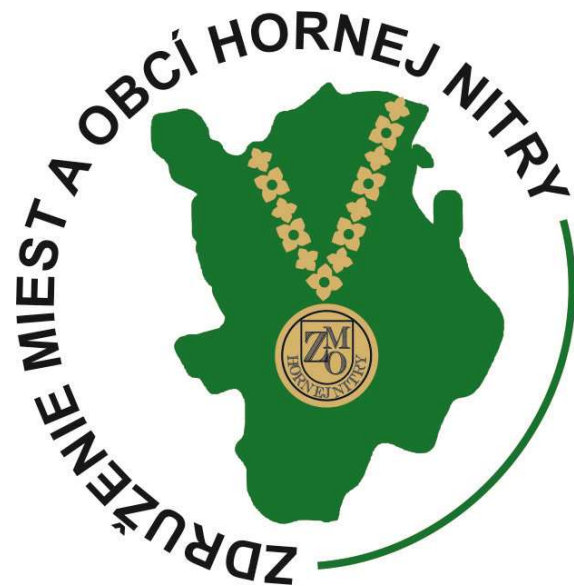

Okrúhly stôl v uhoľných regiónoch v transformácií

4.3.2020, Bojnice

Zapojenie ZMO HN do Akčného plánu

- ▶ intenzívne zapojenie do prípravy strategického dokumentu regiónu horná Nitra začalo 10.1.2018
- ▶ v spolupráci s mestom Prievidza sme zorganizovali stretnutie za účasti zástupcov miestnej a regionálnej samosprávy, splnomocnenca vlády SR pre podporu najmenej rozvinutých okresov, zástupcov Výboru pre hospodárske záležitosti NRSR, Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku, zástupcov štátnej správy a príslušných ministerstiev, zástupcov zamestnávateľov z regiónu a zástupcov záujmových združení a tretieho sektora
- ▶ zriadili sme 4 pracovné skupiny, do ktorých sa zapojilo viac ako 70 dobrovoľníkov z rôznych sfér života
- ▶ definovali „Priority pre transformáciu regiónu Horná Nitra“.

Zapojenie ZMO HN do Akčného plánu

- ▶ Do Akčného plánu HN boli zapracované „Priority“ s mottom:

„Horná Nitra ako atraktívny a sebestačný región,
s rozvojom ekonomických činností,
v symbióze s čistým životným prostredím,
ktorý je prepojený s ostatnými ekonomickými centrami
v rámci Slovenska a Európskej únie“.

Zapojenie ZMO HN do Akčného plánu

Na základe definovanej vízie bol akčný plán rozpracovaný do 4 základných pilierov a ďalej členený na priority a opatrenia. Základnými piliermi akčného plánu sú:

- ▶ Mobilita a prepojenosť regiónu
- ▶ Ekonomika, podnikanie a inovácie
- ▶ Udržateľné životné prostredie
- ▶ Kvalita života a sociálna infraštruktúra

Čo očakávame od Akčného plánu

- ▶ Združenie zastupuje 4 mestá a 48 obcí a podľa môjho názoru je každá obec okresu baníctvom dotknutá
- ▶ Transformácia regiónu by sa mala teda dotknúť každého v tom pozitívnom zmysle

Mobilita a prepojenosť regiónu

- ▶ Napojenie regiónu na diaľnicu, rýchlostnú cestu, nevyhovujúca cestná a železničná infraštruktúra

Dlhšie obdobie sledujeme osudy budovania R2, s bodom napojenia na D1 pri Trenčíne, cez Dolné Vestenice, Nováky, Prievidzu až po R1 pri Žiari nad Hronom.

Súčasnú prepojenosť neumožňuje dostať sa na diaľnicu D1 (Žilina - Bratislava) a R1 (Nitra - Banská Bystrica) rýchlejšie ako za 1 hod. jazdy.

Pre okresné mesto Prievidza a tiež jeho priemyselný park je nevyhnutné vybudovanie kompletného obchvatu mesta a zároveň je potrebné aj riešenie napojenia priemyselných parkov v Dolných Vesteniciach, Novákoch i Handlovej.

Rovnako je potrebná modernizácia a elektrifikácia železničnej trate Nitra-Prievidza-Horná Štubňa.

Ekonomika, podnikanie a inovácie

- ▶ bude nevyhnutné zabezpečiť využitie hnedých parkov na nové využitie
  - areál baní Handlová, Cígel, Nováky s veľkými výmerami plôch a budov
  - areál Elektrárni v Novákoch s plochami a budovami

Výhodou hnedých parkov je ich napojenie na silovú elektrinu, existencia rozvodov tepla, pitnej vody, kanalizácie, ČOV, aj železničných tratí, čo bude mať pozitívny vplyv na ich nové využitie.

Nevýhodou pre samosprávy, kde sa teraz činnosť nachádza, môže byť výpadok na daniach z nehnuteľností, ktoré predstavujú nezanedbateľný príjem do rozpočtu a podľa údajov z HBP to predstavuje čiastku cca. 400 tis. €/ročne.

Ekonomika, podnikanie a inovácie

- ▶ **Zachovanie banického technického dedičstva, pamiatka na banícku minulosť**

Ľudia v regióne s baníckou tradíciou žili 120 rokov. Podľa skúseností zo zahraničia, by hlavné symboly baníctva, ako napr. ťažné veže a komíny elektrární mohli ostať zachované, napr. pre využitie v cestovnom ruchu.

V mestách fungujú banícke spolky, ktoré sú aktívne v spoločenskom živote.

Hornonitriansky banský skanzen funguje na Bani Cígel', v Handlovej je to banícke múzeum a snaha o vybudovanie banskej expozície.

Udržateľné životné prostredie

- ▶ **Zásobovanie teplom**
- ▶ Elektrárne Nováky zásobovali teplom Prievidzu, Nováky, Zemianske Kostolány a Koš
- ▶ Samosprávy, hlavne mesto Prievidza, deklarovali zachovanie centrálného vykurovania
- ▶ V súčasnosti sa posudzujú dva projekty na zabezpečenie centrálného vykurovania, ktoré predložili Elektrárne Nováky a.s. a HBP Prievidza a.s.
- ▶ Elektrárne Nováky a.s. dopĺňajú aj ďalšiu fázu projektu s dobudovaním spaľovne komunálneho odpadu
- ▶ Pre obyvateľov bude zásadnou otázkou cena za teplo a pri spaľovni čisté životné prostredie s dopadom na zdravie (momentálne najviac onkopacientov)

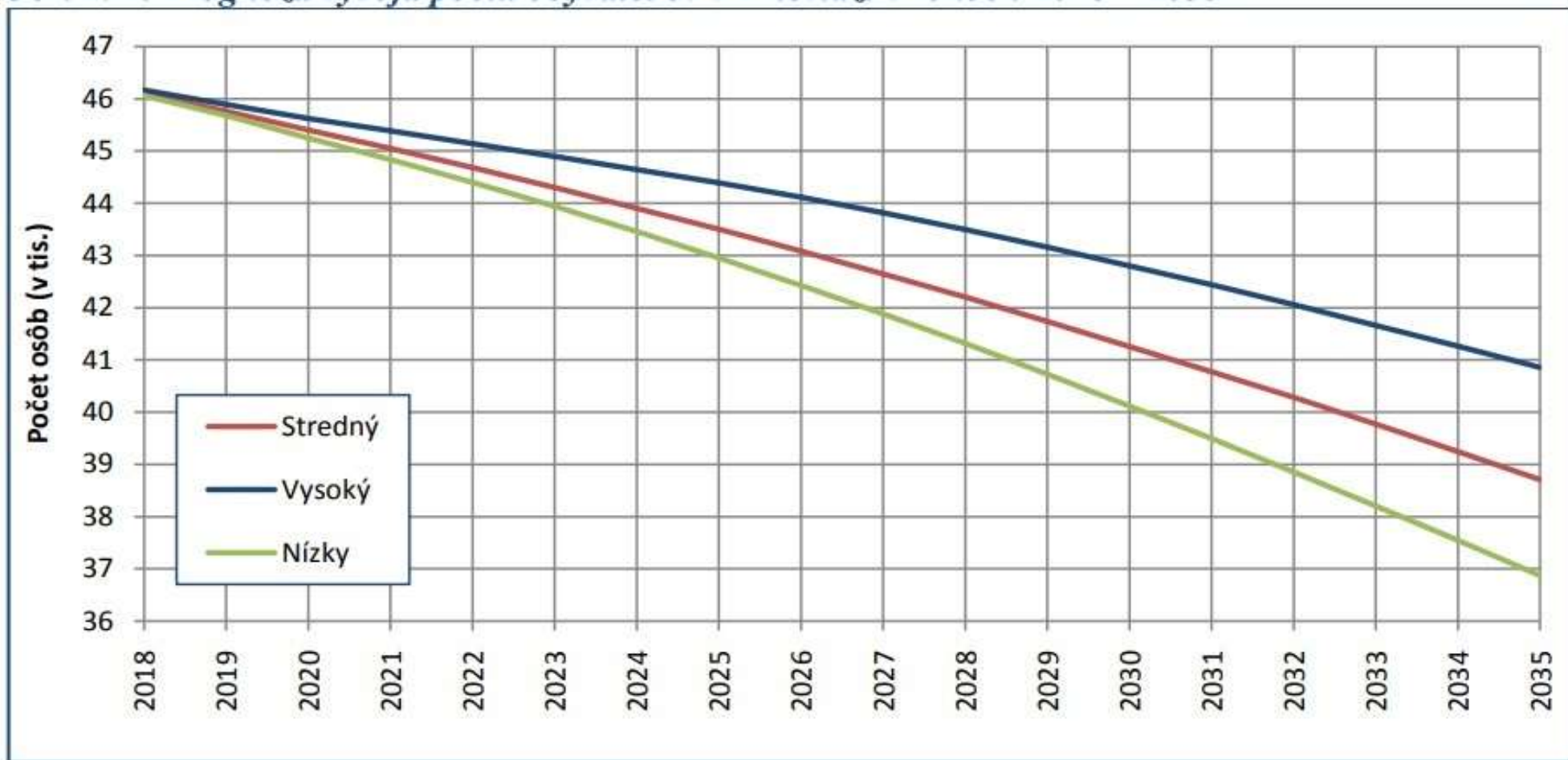
Riešenie ekológie

- ▶ Pri uzatváraní banských prevádzok zabezpečiť kvalitne vykonané procesy, vykonať potrebnú revitalizáciu územia v spolupráci s dotknutými samosprávami, aby sa predchádzalo ekologickým haváriám a škodám na životnom prostredí
- ▶ Proces uzatváranie baní bude náročný tak na čas ako aj finančné prostriedky
- ▶ Banskou činnosťou sa vytvorili vzácne biotopy - mokrade, mokré lúky a močiare, vzniknuté na povrchu vplyvom banskej činnosti, ktoré by sa mali podľa platnej legislatívy likvidovať. Zároveň sú tieto biotopy významným ohniskom biodiverzity na hornej Nitre. Osídlili ich už desiatky zákonom chránené živočíchy, vtáci, obojživelníci a aj rastliny. Preto bude potrebné tieto biotopy citlivo posudzovať, chrániť a prípadne ich využívať na rozvoj ekologického cestovného ruchu.

Kvalita života a sociálna infraštruktúra

- ▶ Na základe analýzy súčasného stavu bolo zistené, že nezamestnanosť nie je hlavným problémom regiónu.
- ▶ Nezamestnanosť v regióne bola ku koncu roka 2018 4,5% v okrese Prievidza a 3% v okrese Partizánske, čo je pod priemerom nezamestnanosti Slovenska.
- ▶ Útlm banskej činnosti môže priniest nárast nezamestnanosti, avšak útlm bude prebiehať vo fázach.
- ▶ Väčším problémom regiónu je starnutie obyvateľstva a negatívna migrácia

Obr. 294: Prognóza vývoja počtu obyvateľov v Prievidzi v rokoch 2018 – 2035

Zdroj údajov: výpočty autorov http://www.humannageografia.sk/stiahnutie/demo_mesta_sprocha_kol.pdf

Kvalita života a sociálna infraštruktúra

- ▶ Aby sme predišli starnutiu obyvateľstva v regióne, bude potrebné zabezpečiť návrat vysokej školy do okresu
- ▶ V meste Prievidza v nedávnej minulosti pôsobila vysoká škola zo Žiliny, ktorá dodnes je vlastníkom budovy, má mnoho študentov z tohto regiónu a aj sa rozvíjajúcu spoluprácu s podnikateľmi (napr. spol. Brose...)
- ▶ Venovať pozornosť rozvoju potenciálu kúpeľov v spolupráci s univerzitami a platformou CEKOR na vytvorenie centra s kapacitou výskumu a rozvoja starostlivosti o pacientov s onkologickými ochoreniami
- ▶ Podpora rozvoja športových aktivít detí a mládeže, podpora sociálne slabších rodín, budovanie športovo oddychových viacgeneračných areálov

Sme odsúdení na spoluprácu

- ▶ Ak máme mať pri premene regiónu na zreteli predovšetkým verejný záujem, každý bude musieť trochu ustúpiť tak, aby vo finále profitovali všetci obyvatelia.
- ▶ Vo veľkých projektoch sa musíme dohodnúť všetci navzájom. Ekologizácia poľnohospodárstva, náhradný zdroj vykurovania, využívanie existujúcich hnedých parkov, znižovanie energetickej náročnosti regiónu, podpora OZE, nakladanie s komunálnym odpadom.
- ▶ Práca s mládežou v sústave škôl, počnúc základnými až po vysokú, v spolupráci s podnikateľmi vytvorenie podmienok pre kvalitné pracovné príležitosti s pridanou hodnotou, tak aby sa v našom regióne oplatilo žiť a pracovať.

Ďakujem za pozornosť

Ing. Vojtech Čičmanec

Predseda ZMO HN